

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése.
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizenharmadik évfolyam.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

UGRATÁS.

A tengeri kigyó és a fiumei cápa szezonjának elmúltával, az újságírói fantázia más terekre kénytelen barangolni szenzációkért. És mert a törvényhatósági bizottsági tagválasztás már megtörtént, sőt jóformán ugy történt meg, hogy nem is mehetett meglepetésszámba, erről a legmesszebbmenő zsurnalisztikai jóakarat sem találhat fel többé ujat és érdekeset.

De hátravan még a városi tisztújítás. Hálás téma, kétségtelen. Lehet találgatni, lehet latolgatni, szóval lehet írni róla, kivált ha muszáj. Álmunkban sem jut eszünkbe, hogy bárkitől elvegyük ehhez való jogát. Hadd essék róla mennél több szó, úgy tisztulnak az eszmék. Ámde, amit a helybeli függetlenségi párt hivatalos lapjában november 11-iki kelettel megjelent vezércikk e téren művel, az nem méltó annak a kérdésnek a komolyságához, mely ezidőszert városunk polgárságát foglalkoztatja. Vezető helyen kőzsa híreket pertraktálni, stiklinek stikli ugyan, de semmi esetre sem szenális. A cikknek elkövetője maga nyíltan bevallja, hogy gazdátlan híreket tárgyal, hogy maga sem hiszi el őket: »szegzi le« őket? Hiszen csak annál jobban kolportálja őket, megtoldva azzal, hogy némi jelentőséget mégis csak tulajdonít nekik, bármiképpen hirdeti is, hogy hihetlennék tartja őket.

Ez a módszer ad absurdum viszi és diszkreditálja magát az újságírást. Ilyen módon akármilyen otromba témáról cikkezhetnek; az a záradék, hogy magam sem hiszem el, elegendő mentségemül szolgálna.

Megmondjuk őszintén, mire jó az ilyen újságírás általában, mire jó különösen, az adott esetben, a tisztújításról szóló mendemondáknak nyilvános tárgyalása.

Nincsen könnyebb, nincsen kényelmesebb módja a vezércikknek, mint kellő lével fölereszteni az »on dit«-okat, az »aszonadják«-okat. Nagyon meg lehet szorulva laptársunk anyag dolgában, hát fogta magát, előráncigált egy témát, ráfogta, hogy szóbeszéd tárgya, kijelentette, hogy maga sem hiszi el — aztán ír róla két hasábot. Az Urban nyugodó Don Quichote is ugyanígy küzdött a szélmalomok ellen. Szeretném én azt a témát látni, melyről ezen recept szerint ne tudnék vezércikket írni. Egyszerűen kisütném, hogy a sógorom ezt mondta

a komárnak, én pedig — el dehogy hiszem — csak leszögezem. És az éhes gép, melynek etetője már ott kopogtat az ajtón kéziratért, beveszi a vezércikket, akármiről szóljon is. Igaz, hogy ki is adja menten, de sebaj, hisz azért vette be. Bár minden újságolvasó is olyan okos volna az ilyen cikkekkal szemben, mint a masina.

Nem, uram, tisztelt polgártárs uram, amit maga sem hisz el, arról ne írjon filippikákat. Eddig abban voltunk, hogy cikkei legalább szubjektive igazak, vagyis a cikk írója maga legalább elhitte, amit olvasóival elihetni erőlködött, ha az objektív, a tárgyi igazságtól tán kisebb-nagyobb távolságra el is tért, de az ég szerelmére, hová jutnak Önök akkor, ha a szubjektív igazságnak gyékényét is könnyelmű kézzel kirángatják tulajdonmaguk alól? Látja, tisztelt polgártárs, lojális ellenfél vagyunk, az újságírás szintjének alábszállását még az Önök lapjánál is fájjaljuk; fogadja el tehát tőlünk azt a jó tanácsot, hogy amidőn nincs miről írnia, akkor inkább az ollóhoz, mint a hirharanghoz forduljon segítségért. Irjon inkább a készfzetések felvételéről, mert ehhez ugy sem konyit senki, vagy írjon a Boryana variabilis közgazdasági jelentőségéről, mely szintén hálás téma, vagy ha mindenáron helyi témát akar, írjon a téli kikötőről, melynek felépítését a volt főispán már dátumhoz is kötötte: de ne írjon arról, amiről tudja, hogy csak szállongó hír, melynek irreális voltát elsősorban Ön is elismeri.

Kissé különös, hogy ennyi megszivlelendő utmutatással szolgálunk az ellenfél lapjának. De mi már csak ilyen gyerekek vagyunk, jobban szeretjük mesterségünket, mint ahogy gyűlöljük annak kontárait és így kéretlenül is, c-upa kollégialis szivességből is készséggel vállalkozunk ama polgártársak kioktatására, kik anti-irógöröcsöt éreznek a kezükben. A mi házunkon ez a cégér diszlik: Polgár, légy te író, e szép célt érni tanulj itt!

Ami pedig a koholt híreinek tartalmát illeti, nem kell ahhoz a kalocsai obszervatórium nagy teleskópja, hogy meglássuk, hová is céloz tulajdonképpen a polgártárs.

Nyulat szeretne ugratni a bokorból. Azt szeretné, ha a nemzeti munkapárt jó előre nyilatkoznék, hogy mi a szán-

déka a tisztújításkor. Azt várja, hogy a burkolt célzásra a nemzeti munkapárt vezetősége rögtön hivatalos kommunikét adjon ki, melyben a nevek is benne legyenek, hogy aztán legyen mibe kapaszkodnia, legyen min élnie heteken keresztül.

Engedje meg tisztelt laptársunk, de mi nem ugrunk, mert mi már olyanok vagyunk, hogy hiába ugratnak bennünket az »egy polgár«-ok. Mi tudjuk, hogy miénk a többség a törvényhatósági bizottsági tagok között. Ez pedig nem szálló hír, hanem valóság, melyet kénytelen-kelletlen igaznak fogad el az egy polgártárs is. Hiszen éppen ez az, ami fáj neki. Bezzeg csak ne volnánk többségben, vajmi keveset törődnekk akkor a tulsó félen azzal, hogy melyik állásra ki a mi jelöltünk. De így a munkapárt kénytelen a haladó karaván álláspontjára helyezkedni.

Legyen nyugodt, tisztelt polgártárs, hogy amit Ön sem hisz el, az nem is igaz. A munkapárti többség nagyon jól tudja, hogy mivel tartozik egyrészt a város jól felfogott érdekeinek, másrészt a tisztviselő iránti méltányosságnak. A munkapárt reméli, hogy ezt a kettős szempontot sikeresebben fogja összeegyeztetni, mint azt a letűnt rezsim cselekedte. A munkapárt nem feled, ha nem is fizet hasonlót hasonlóval.

Ami a pedig részleteket illeti, azoknak tárgyalásával még nem kell sietnünk. A legnagyobb tapintatlanságot követnők el, ha már most elárulnók a munkapárt jelölésének részleteit, mert akkor a tisztújítás elvi kérdése egyszerűen átcsapna a személyes térre, amiből sem az illetőknek, sem pedig városunk társadalmanak nem volna haszna. A régi érdekes tisztviselő pedig, akik igazán azok, sokkal nyugodtabban bízhatják sorsukat a munkapárt kezére, mint ama pártéra, melynek midőn alkalma nyílt a jelölésre, ebben — hogy is mondjuk csak — bizonyos családias vonásokat domborított ki...

Hasztalan ugratja tehát az egy polgártárs a nemzeti munkapártot, az nyugodtan megy tovább a maga útján, mert meg van győződve arról, hogy ezen az uton viheti előre leghatásosabban a városnak érdekeit, melyeket a hosszú koalíciós rezsim meddőségre kárhoztatott.

Lokálpatrióta.

Közgyűlés

tart kedden délután három órákor a bajai törvényhatóság és az alkalmazott egész sereg olyan kérdésről esik szó, melyeket a bőbeszédű, de vékonymunkájú függetlenségi párt még csak napirendre se tűzött kilencszázötödös határozatának során. Színtelen, üres jelszavaknak egyedül üdvözítő „elvét” való hangsúlyozásával, a Kossuthpárti sokat ígérő főispán ki nem érdemelt tömjénezésével, téli kikötő, selyem fonógyár, szomszédos forgalom és még sok egyéb kívánatos dolog hangoztatásával, meg szemlélyvesztő, de eredménytelen közbenjárású levélváltásokkal töltötték az idejüket, miközben sok apró és rendszertelen kiadás megszavazásával toronymagásra szállott föl a pótdó, de ellenértékül nem kapott érte a polgárság semmit.

A régi rossz maradt a közvilágítás, lehetetlen nivóra süllyedni alá a tűzoltói intézmény és nem történt semmi a közegészségügyért sem, bármennyire parancsoló szükségesség jelentkezik is évek óta a vízvezeték ügye.

Szó sem esett ezekről a dolgokról, de azért a pótdó — ismétéljük — olyan magasra szökött föl az ő uralkom alatt, mintha valamennyi intézményt megvalósítottak volna, melyeknek realizálása im a munkapárt munkájára vár.

Az unos-untalan való közgyűlési politizálás helyett ezeknek a fontos kérdéseknek a napirendre tüzését kívánja a munkapárt, amint ez az alábbi programból is kitűnik. Megvalósítani idehaza, az önmagunk erejéhez mérten, amit lehet, hogyha már magas a pótdóterünk, hadd legyen legalább látszatja ezen a kilenc év alatt elhanyagolt városon.

A november 15-iki közgyűlésre, melyen Szemző Gyula főispán elnököl, a következő fontosabb tárgyak vannak kitűzve:

A kereskedelemügyi miniszter leirata a bajai melykúti törvényhatósági közútból Baja város területére eső szakaszának kiépítése ügyében. A honvédelmi miniszter urnak leirata az új honvéd hárszárkány építése ügyében. A hat évre választott tisztviselők leírta folytatán a tisztújító közgyűlés határnapjának kitűzése. A tödőbeteg pavillon elhelyezése céljára megvásárolt Roznovszki-féle telek vételárának a kórházi törzsvagyonból leendő fedezése. Csatornázás és vízvezeték létesítése. Pécs sz. kir. város közösgének átírata a városok hitelügyeinek kielégítésére az osztrák-magyar banknak 200 millió korona közösi kötvény kibocsátására leendő kötelezése tárgyában. Versec új város közösgének átírata a borfogyasztási adó eltörlése tárgyában. A városi tűzoltók kérvénye a városi szolgazemélyzet létszámába és a nyugdíjintézet kötelekbe leendő felvételük iránt. Ugyanannak kérvénye egy altízti (őrpáncsnoki) állás szervezése iránt. Ugyanannak kérvénye egy szarkocsi és egy feokendő beszerzéséhez 2000 k. hozzájárulás megszavazása és az eddigi 650 k. évi segélyösszegnek 1000 koronára leendő felemelése iránt. Az elemi népiskolai tanítók kérvénye az 1907. és 1908. években a tanítók fizetésének javítására előírtanított hitelösszegekben még reneekelésre álló résznek kiutalványozása iránt. Kigeri János asztámvéveőnek kérvénye nyugdíjaztatása iránt. A szervező bizottság előterjesztése a szervezési szabályrendelet módosítási munkálatának elhalasztása tárgyában. A polgári iskolázék előterjesztése Mihályfi Ferenc tanár igazgatóhelyettesi tiszteletdíjának megállapítása tárgyában.

Ciszterciák Baján.

A héten került közkézre a kiváltságos cisztercita rend névtára, melynek a bajai rendház és gimnázium című rovata szorosan összefügg Baja kulturájának történetével.

A névtárból vesszük a következő bajai érdekű adatokat:

Baja város a nagy magyar Alföldön, a

Duna vonalának Budapest és Ujvidék között majdnem közepén terül el. Az Alföldnek egyik gabona-terelőhelye volt. A középiskolai oktatást itt a ferenciek kezdték 1761-ben, nyilvánossági jog nélkül; iskolahelyiségről maga a város gondoskodott. A mai gimnázium alapkövét 1813. április 18-án tették le az épület felavatása 1815. június 14-én ment végbe. A hatosztályú gimnázium a nyilvánossági jogot kevéssel előbb 1815. március 17-én kapta meg. A gimnázium az 1840-iki nagy tűzvész alkalmával leégett. Az épület helyreállítása idején az előadásokat a ferenciek kolostorában tartották. 1850-ig a második (1806) Ratio Educationis szerint tanították. Ekkor az Entwurf lépett életbe. Az ekkor beállott nagy szervezkedésnek közepette Baja város 1851. március 28-án elhatározta, hogy a gimnáziumot az új rendszer értelmében átalakítja. Így nyit meg 1852–53-ban a hetedik, 1853–54-ben pedig a nyolcadik osztály. A gimnázium keletkezése óta Baja városáé volt; 1868-ban mint királyi katolikus gimnázium a tanulmányi alap birtokába ment át.

Rövid tíz évvel később történt, hogy I. Ferenc József apostoli királyunk a szentgottárdi apátságot 1878. november 4-én Zirc, Pilis és Pásztó apátságához negyedikkül csatolta s ennek fejében a magyarországi ciszterci rend bajai főgimnázium ellátását vállalta magára. A tanítézet birtokba vétele fokozatosan, három év alatt ment végbe. Az első ciszterci rendtagok hatan, élükön Gebaur Izor igazgatóval, 1879-ben érkeztek Bajára, magukkal vivén a magyar tanítókrend hivatásérzetét és kötelesegtudását. A rendtagok otthonául szolgáló rendház megszerzése a tanulmányi alapra háruit kötelesegtől. A cisztercieknek Baján a kezdet szokásos nehézségein kívül sok előítélettel és a helyi viszonyokban rejlő akadályokkal kellett megküzdniök. Csakhamar napirendre került a gimnáziumi épület újjalakitásának kérdése is. A hatvan-ezer koronájú kötség fedezésére Supka Jermos zirci apát és Baja város husz-huszezer koronát ajánlottak meg. A hátralévő 20000 koronára a tanulmányi alap vállalt kötelezettséget. De mivel a kiutalványozás késést s az építkezés elodázhatatlan volt, Vajda Ödön zirci apát — apati működése méltó kezdetül — a ciszterci rend vagyonából fizette ki a még hiányzó összeget. Így most már 1892. június 7-én megindulhatott az újjalakitás munkája. Szenczy Győző igazgató (1881 — 1897) szervező szellemének irányításával az épület négy hónap alatt elkészült és a gimnázium felavatása 1892. október 16-án, Plats Bonifác dr. tanker. kir. főigazgató jelenlétében ment végbe. Így a bajai gimnázium helyiségében is megújulva, a ciszterci rend többi gimnáziumával egy színvonalon szolgálja a magyar nemzet művelődését. A gyakorlati tanterfűnk ismert Fölker Gusztáv (1897—1904) után Werner Adolf dr. igazgató vezeti 1904-től a gimnáziumot.

A bajai rendház tagjai a következők: Werner Adolf dr., Székely Károly, Molnár Samu dr., Fejér Adorján, Borsodi Miklós, Nagy Vazul, Kiss Albin dr., Magyarósi Ferenc, Tordai Ányos dr., Bándy Boldizsár, Bárdos József dr., Palotai Irén, Lulay Simon, Grész Leó és Holczinger Titus.

HI RE K.

— **Egyfolytában való hivataloskodás a bajai városán.** Lapzártakor vesszük a polgármester következő értesítését: Értesitem a város közösgését, hogy folyó évi november hó 16-tól kezdve a hivatalos órákat az összes hivatalokra, az iktató hivatalokat is ideértve, következőképen állapítottam meg: Köznapokon délelőtt 8 órától délután 1 óráig, vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 11 óráig. A rendőrkapitányi hivatalnál egy kapitány a délutáni órákban is tart felügyeletet.

— **A baja-bátaszéki szomszédos forgalom.** Négy hónap alatt huszonegyedszer reklamálja igazga szomszédunk, a csak azért is ellenzéki párt a szomszédos forgalmat, melyet az ő főispánjuk meg az ő volt képviselőjük másfélszázötöd alatt se tudott valóra váltani, holott a politikailag megtoldogult főispán egyenesen vérségi rokona volt az ő kereskedelmi miniszterüknek, Kossuth Ferencnek. Az eheti sürgetés persze csak azért történik, hogy produktív téma híján megegytessen ütni a munkapártot. Mert mindenáron ellenzéki lapársunk úgy tudja, mint mink, hogy a szomszédos forgalom dolga ma abban a stádiumban van, hogy a közigazgatási bizottság utasításához hiven összegyűjtik mindazokat a meggyőző adatokat, melyek az ezen ügyben Hieronymi kereskedelmi miniszterhez intézendő fő irat alapjául fognak szolgálni.

— **Az első teaszur.** November 20-án délután öt órákor találkozik az idén először a bajai társaság a Nemzeti nagytermében, a bajai jótékonycélú leányegylet 'easzurján. A teaszuruk kezdete a szezon kezdetét jelenti itt Baján, a legnemesebb szórakozást, melyből meglep ebédre-való telik továbbra is a leányegylet pártfogoltainak, a szegény iskolásgyerekeknek.

— **Véres eset a regőce — halasi vonalon.** Szabó István vasuti őr volt a regőce — halasi vonalon. Ott rőtta a maga útját az ismerős sinek szelvényei között már esztendő óta. Hétfőn hajnalban a munkába igyekező emberek erőtelőn jajgató hangokat hallottak a vasuti töltés felől. A hang irányába siettek és a vizes töltésoldalon vérfelagya találtak Szabó István. Fején hatalmas seb tátongott, abból szivárgott a vér is s amikor elvitték az őrházba: sebz csöndesen meghalt anélkül, hogy elmondhatta volna, mint szerete halálós sebet. Bejelentették az esetet és valószínű lett a vizsgálat alatt az a föltevés, hogy Szabó halálát szerencsétlenség okozta. Valószínű, hogy a Melykút felől haladó vicinális fejbérgta és lelőtte a pályáról Szabót. De azért titokban nyomozás folyik olyan irányban is, vajjon nem-e büntény történt.

— **Elmaradt felolvasás.** A tegnapi szombatra kitűzött felolvasás a szabadságharcól, technikai akadályok miatt hétfőre lett elhalasztva. Vasárnap csak népszerű előadás este 8 órákor.

— **Uj telefonállomások Baranyában.** November 1-én Baranyavármegyében megnyitottak: Kácsfalú és Lásfalú távíratokat is kezelő környékbeli távbeszélő központok; továbbá Beremend távírdá hivatal és távbeszélő központ. Ez utóbbi a belöldi helyközi távbeszélő forgalomban is részt vesz.

— **Az új topolyai közjegyző.** — A Nap értesülése szerint Gergő Izor dr. székesfevárosi ügyvéd lesz az új topolyai közjegyző, akinek kinevezése már a legközelebbi napokban megjelenik. A hirdás minden alap nélkül való, mert egyelőre még a beérkezett kérvényeket sem terjesztette föl a szegedi kamara.

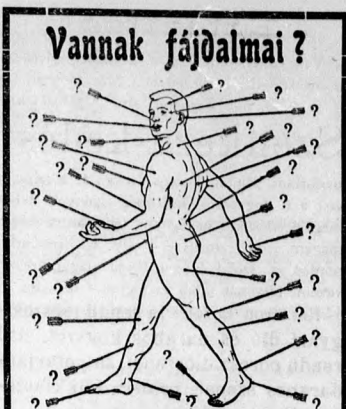
Bajai várospolitikai kis pletykák.

Ketten beszélgetnek:
 — Én még most sem tudom, hogy melyik párt győzött.
 — Naiv kérdés. Mindkettőt. A belvárosban győzött a munkapárt, a külvárosban pedig a függetlenségi párt.
 — Igen, igen. Én is így képezem a dolgot.
 — Ugy? Akkor nagyon rosszul képzeli, mert valójában mégis csak a munkapárt a diadal.
 — Hogyan?
 — Ej, de nehezen tud megérteni. A munkapárt a belvárosban győzött, ugy-e bár? Tehát meghódította a belváros területét. És hol van a városháza, illetve a közgyűlési terem? A belvárosban, vagyis a meghódított területen. A munkapárt tehát a belvárossal meghódította a közgyűlési termet.
 — No, no Mond valamit.
 — Semmit sem mondok. Mert alapjában véve mégis a negyvennyolcasoké a siker.
 — Hogy, hogy?
 — Ugy, ugy. Mert nem az a dolog lényege, hogy hol van a közgyűlési terem, hanem az, hogy kik és hányan ülnek benne. Tekintve már most, hogy a függetlenségek ezen a választáson egy-kettővel több mandátumot kaparintottak magukhoz, mint a munkapártiak, tehát világos, hogy ők lesznek többségben a közgyűlési teremben.
 — Jó, jó, hiszen igaz van...
 — Dehogy van igazam, dehogy, mert végeredménykép egyik párt sem győzött. Sem a munkapárt, sem pedig a függetlenségi.
 — Hiszen akkor...
 — Semmi hiszen Ugy látom, hogy maga még most sem értett meg teljesen. A külkelti párt azért nem győzött, mert a külvárosi érdeklődők ügyekben le fogja őt szavazni a belváros. A munkapárt pedig azért nem győzött, mert a belvárosi tárgyakat meg a külkelti párt fogja lehurrogni.
 — Mos már kezdem nem érteni a dolgot.
 Ön szerint tehát a városatya-választásnak semmi értelme sincsen?
 — No hála Istennek, csakhogy végre megértett és rájött, hogy a városatya-választás boldogság.
 — Boldogság?
 — Igen. Mert atyát nem lehet választani. Őt a sors rendeli számunkra. És ha atyát választani lehetne, akkor maga már régen Rotschildot vagy Roquefellerrel választotta volna, ugy-e?
 — He, he, he...
 — Ne he-he-zen, hanem figyeljen ide. Nem az a fő, hogy lehet-e atyát választani, vagy sem, hanem az, hogy van-e szüksége a városnak atyákra, vagy nincs? Én szerintem a városnak nem annyira atyákra van szüksége, mint inkább fiakra, mert a várost nem az atyái teszik nagygyá hánem a fiai. Szászor többet ér egy olyan fiu, akinek irányító képessége és vagyonja van, mint tíz olyan atya, aki szépen tud szónokolni.
 — Ez igaz. De honnét vegyünk a má drágaságban gazdag városfiakat? Ha meg pénz nincs, akkor a legiőbb várospolitika mellett sem jutunk előre, mert pénz nélkül semmit sem lehet megvalósítani.
 — Már látom, hogy maga nem is konyit a városi dolgokhoz, mert nálunk a függetlenségi párt idején rájöttek arra, hogy a városfejlesztéshez nem pénz kell, hanem egészséges nyugdíj-politika.
 — Köszönöm szépen. Hiszen éppen azért olyan magas a pótdó, mert lépten nyomon nyugdíjazták a függetlenségi uralom alatt, mert folydást csak kegy- és nyugdíjakat, dag- és és szag-díjakat, uk-muk-fuk-díjakat, tisztel- és becstel-díjakat szavaztak meg a bajai 48-as városmentők? mert ők nem nyugtával, hanem nyugdíjjal dicsezték a napot...
 — Magának is hiába beszél az ember. Hát maga azt hiszi, hogy mi ok nélkül nyugdíjazgattunk, cédtalanul dobunk ki ezeket? Téved barátocskám. Mindez a város érdekében történt. Szépsézet, városrendezési és egyéb szempontokból.
 — A város érdekében? Nem értem.

— Persze, hogy nem érti. Pedig a dolog zseniálisan egyszerű. Az egyiket azért nyugdíjazták, hogy szerzői és szépítse a várost. Ez tehát városépítészeti szempont. Ha keresz- túlmege a főtéren, hadd szépítse a főteret, ha végig sétál az utcán, hadd szépítse az utcát, ha pedig belémez a Sugovica tükrebe, akkor megszépíti a Sugovica tükret.
 — Pompás.
 — Ugy-e bár? A másikat ismét, közle- mezési szempontból nyugdíjaztuk. És mivel az illető mesésen tud alkudni, hát enyhíti a drá- gaságot. Ha a piacra lép, o'csóbb lesz a tojás, mert mielőtt meglátnák őt a kofák, rögtön őtől tojnak egy hatsórt és o'csóbban adják le a tejet a tehének.
 — Óriási.
 — No lássa. Volt azután még rendezési, közegészségügyi stb. nyugdíjazásuk is a poli- tikaiailag oly borzalmasan túrelmes 48-asoknak. S így egy-két három százalék pótdó emel- lésével pár esztendő alatt elérték azt, hogy egész sereg nyugdíjat fizet a város.
 — Most már értem. Hát ezért álmódoznak most annyien közülük városunk jólétértől.
 — Természetesen. Csak az a baj, hogy ná- lunk az álmódozók mindig mások álmaiba fekszenek bele és a nyugalomba vonulók min- dig mások nyugalmába vonulnak be. (Elgon- dolkozva válnak el egymástól.)

Krónikás.

Fejelős szerkesztő: SZIRMAI VIDOR dr.
 Szerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

Vannak fájdalmai?

Használjon Feller-féle Elsáfluidot és Feller-féle Elsáplulákat, melyek egyedüli-készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 124. sz. (Zágráb megye).

LA Feller-féle Elsáfluidot saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengésséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít, csütz, köszvény, ideggyengeség, oldalszúrás, szagattás, influenzát, fejfogés, derékfájást, szabát, hénulást, szemfájást, migránt, sok it meg nem említtet betegségől megsza- badítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvo- nat vagy hűlésől eredő hálok ellen is pártalan gyógyszerként használják. Valódi csak ugy, ha minden üveg a „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla, vagy 2 speciális üveg bérm. 5 kor. II. Továbbá tudomására óhatjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, görcs, étvágytalan- ság, veségés, hányási inger, rosszullet, febfögés, puffadság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle has- hajó Recharbar-Elepszulákat 6 dob z bérment- ve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánatno- tól és címezünk minden rendelést gondosan Feller V. Jenő gyógyszerésznek Stubica, Centrale 124. sz. (Zágráb megye).

Sürgős megbízásunk van

10.000,000 kor.
 ▼ törlesztéses ▼
 ▼ jelzálogkölcsön ▼

elhelyezésére I. és II. helyre földbirtokokra és nagyobb városokban levő házakra, 4¹/₂ 0-os kamatra. Köc-önök a legmagasabb becsérték két har- mad része erejéig a legelőnyösebb feltéte- lek mellett engedélyeztetnek. Felvilágosítással költésgmentesen zolgál:

PROPPER és ÖRLEI bank- és váltó-üzlete
 :: Budapest, VI., Andrásy-ut 32. ::

NAGY OCCASSIO.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy tulhalmozott férfi és gyermek kalapok, férfi-, női- és gyermek sap- kákban lévő raktáramat saját árban árusítom míg a raktár tart. Szives pártfogásukat kérve, mar- radtam kiváló tisztelettel Fischer Pál.

GUBER FORRÁS
 A LEGKÖNY- NYEBBEN EMESZTHETŐ
ARZÉNES VIZ
 VÉRZEGÉNYSÉG SÁPKÓR
 IDEGGYENGESÉG
 ÁLMTALANSÁG
 ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTKNÁL ADHATÓ
 KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUBÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDESKÉKBEN

Kitűnően megvéd a
MATTONI'FELE
GISSHÜBLER
 Hírvászeszes érvényes
SÁVANYUVIZ
 A duno épitésé sokféle infectious bajtól; a pusztá gránitszikkából fakad.
 Több epidémiánál lényesen bevált.

Védjegy: „Horgonyt”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
 egy régióának bizonyított háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzölésnek bizonyult köszvénynek, oszúnál és meghűléséknél.
 Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be- vásárlások óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter gyógyszerüzletre az „Arany oroslánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.**

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy helyben, Mátyás király-tér 8. sz. alatt, özv. Bernátné urnő házában ismét

Szénkereskedést

nyitottam. Miután hosszú éveken át alkalmam volt a t. fogyasztó közönség igényeit teljes megelégedésükre kielégíteni, feljogosítva érzem magam azon reményre, hogy lelkiismeretes, pontos és szolid kiszolgálással nagybecsült vevőim bizalmát újból ki fogom érdemelni.

Raktáron tartok: Ia rendű légszeszgyári dió és darabos kokszot, első rendű porosz diószenet, salgótarjáni darabos szenet, retorta bükkfasznet és vágottfát.

Minden igyekezettel azon leszek, hogy tisztelt vevőimet megelégedésükre szolgáljam ki. Üzletemet a n. é. közönség jóindulatába és pártfogásába ajánlván, maradtam

kitűnő tisztelettel

Hahn Kálmán,
szénkereskedő.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerészti Stookereuban.

Aki szabályozni és épségben taranni akarja jó emésztését, használja a Schumann-féle gyomorsót, rapaszalini fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

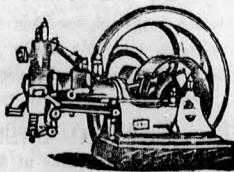
Gyomorsó eltávolítja az azaonal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fill.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes a kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tásolyonkint 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1.50. Postai sztékülős legkevesebb 2 doboz megrendelésnél utánvétellel Schumann gyógyszerész Stookerau-ban. — Kapható minden gyógyszerertárban. Magyarországi főraktár:

Dr. Egger L. és dr. Egger J.
gyógyszertára Budapest.en.

Drezdai Motorgyár részv. társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elis. legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és locomobilokat — valamint szívókézmotorokat —

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYTEREMES GENERATORUNKKAL a tényleges löerő óánként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. : Telefon 12-91.
Lazmesszebbmő jóállás. Kedvező stíretésit felteltelek.

Hallatlan!

Olso árakon és jó minőségben szerezhet be háztartási cikkeket, seprő és keférukat, linoleum padló festékeket, olaj és lakkfestékeket és illatszereket

Kuszar József
festékkereskedésében Főter, a takarékpénztár épületében

Cipőkrém lerakat!

A KOBRAK

gyártmányú cipők

Mittler I.

kizárólagos cipőkereskedésében is beszerezhetők.

Keserűviz vásárlásainál kérjen határozottan

KIRÁLY

keserűvizet. Az elrontott gyomot 2-3 óra alatt teljesen rendbehozza.

A legjobb és legolcsóbb.

Kaph. az összes helybeli fűszerkereskedésben.

A „Király” keserűviz-forrásvállalata:

Erasébet királyné sósfürdő, Budapest-Kelenföld.

„KRONOS”

a legújabb és legjobb eddigi létező petroleum izzófény-égő.

Fényereje kb. 80-90 gyertyafény, vagy hatszorta erősebb, mint a 15" lámpáé.

Petroleum fogyasztás óránként 2 fillér.

Nincsen robbanási veszély.

Nincsen különös szabályozás.

Nincsen vörös, hanem fehér fény.

Nincsen szag.

Nincsen korom.

Minden petroleummal ég.

Azonnal világosságot ad.

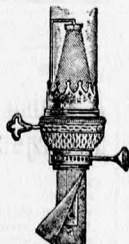
Minden 15" lámgához illik.

Egyszerűen kezelendő.

Ára: 1 égő teljesen felszerelve 8 K. Egyedüli elárúsítás Baja és környéke részére

Schnetzer Ernő

üveg- és porcellánkereskedőnél BAJA.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a többszörösen szabadalmazott világhírű férfi, női és gyermek

Lábüdv (Fusswohl)

gyártmányú cipőinket, melyeket eddig Baján Schöffler Gyula urnál lehetett kapni, ezental

az egyedüli **Mittler I.** cipőkereskedőt elárúsításával bízunk meg.

Hogy ezen többszörösen kintüntetett készítményünk a viselésnél simulékonyságunknál fogva mily előnnyel bírnak, arról a t. vevőközönség ki gyártmányunkat csak egyszer is viselte, meggyőződést szerezhetett, azoknak beszerzése előtt bárkinek kívánságára fenti cég egy ismertető füzetet kiszolgál.

A LÁBÜDV cipők, melyek 32185 magyar szab alatt jönnek forgalomba, olcsóbbak bár mely hasonló gyártmányuaknál, a formáját mindvégig megtartják és könnyen talpalhatók.

Tartósságra nézve fenti cég nevünkbe minden egyes párért fel van hatalmasva a legmesszebb menő szavatoltságot vállalni.

Valódi csak a védjegygyel ellátott szabott árak feltüntetésével.

Tisztelettel

Oszl. Magy. Lábüdv Cipőtársaság
korlátolt hatállyal. BÉCS, VII.

Védjegy.

Jól jár, ha

tudomásul veszi, hogy ujabban utánozzák

a valódi

PALMA-KAUCSUK-

CZIPŐSAROK

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait Az utánzótt dobozokban természetesen csak közönséges gummisarok vannak, jól teszi tehát, ha károsodását megrendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipő-sarok minden dobozon látható

védjegyre ügyel!

Védjegy.

Fenyvesi Sarolta

karácsonyi vásárt rendez

blouz, aljak és gyermekruhából, selyem blouz bármilyen színben 7 koronától feljebb.

Mai naptól kezdve elvállal szöveteket ruhák készítéséhez és legutányosabb árban készít legújabb modell szerint: kosztümöket, blouzokat, pongyolákat, estélyi és alkalmi toaletteket.